

Spis treści

Podziękowania 9

Wstęp 11

Rozdział pierwszy. Stosunki polsko-izraelskie przed rokiem 1990 13

Przed utworzeniem Państwa Izrael 13

Po powstaniu Państwa Izrael (lata czterdzieste i pięćdziesiąte XX w.) 16

Okres Października '56 22

Okres Marca '68 26

Lata siedemdziesiąte i osiemdziesiąte XX w. 35

Rozdział drugi. Stosunki polityczne 43

Normalizacja (1990–1995) 43

Odnowienie stosunków dyplomatycznych między Polską i Izraelem 43

Wizyta prezydenta Lecha Wałęsy w Izraelu i jej pokłosie 49

Wymiana wizyt. Izraelski prezydent i premier w Polsce. Polski minister spraw zagranicznych w Izraelu 55

Kroki na drodze do „normalności...” 59

50 rocznica wyzwolenia obozu koncentracyjnego Auschwitz-Birkenau 60

Władysław Bartoszewski ministrem spraw zagranicznych po raz pierwszy 62

Stabilizacja współpracy (1995–2000) 68

Zmiana przywództwa. Wybory prezydenckie w Polsce i zamach na premiera Icchaka Rabina 68

Upamiętnienie pogromu kieleckiego, 4 lipca 1996 r. 70

Włodzimierz Cimoszewicz pierwszym polskim premierem oficjalnie odwiedzającym Izrael 71

Wybory parlamentarne w Polsce (21 września 1997) 73

Prezydent Kwaśniewski a stosunki polsko-izraelskie. Sprawa przywrócenia obywatelstwa 74

Relacje polsko-izraelskie w okresie urzędowania Jerzego Buzka i Beniamina Nataniahu 75

Dialog mimo wszystko 81

Więcej łączy niż dzieli... 83

Stosunki polityczne a „niepolityczni” gracze 86

Spotkania znajomych 88

„Państwowa przyjaźń” (2001–2004) 97

Zmiany personalne 97

Sprawa Jedwabnego 99

Dialog polityczny – spotkania przyjaciół 104

Izrael – Europa – Polska 105

Stosunki dyplomatyczno-polityczne i sprawy zwykłych obywateli	111
Polska na arenie międzynarodowej a stosunki z Izraelem	114
Biznes, polityka i filantropia	115
Polscy goście na izraelskich uroczystościach	116
Strategiczne partnerstwo (2004–2005)	118
Zmiany personalne w polskich i izraelskich placówkach dyplomatycznych	118
Integracja Polski z Unią Europejską a polska polityka bliskowschodnia	122
Wizyty i rewizyty	124
Polscy politycy o Izraelu	126
Izraelczycy o Polsce	127
Obchody 60 rocznicy wyzwolenia obozu Auschwitz-Birkenau z perspektywy polityczno-dyplomatycznych stosunków Polska–Izrael	130
Zwiastun zmian – prezydent Warszawy Lech Kaczyński w Izraelu	133
Dyplomacja, polityka i historia	134
Sprawa Salomona Morela	136
Zmiany polityczne w Polsce i Izraelu	139
Rozdział trzeci. Stosunki gospodarczo-handlowe	143
Podstawy prawne	143
Współpraca gospodarcza	149
Działalność instytucji promujących polsko-izraelską współpracę gospodarczą	149
Wystawy, targi i inne spotkania biznesmenów	153
Wymiana handlowa	157
Inwestycje izraelskie w Polsce	164
Inwestycje polskie w Izraelu	168
Dylematy stosunków gospodarczych	170
Reprywatyzacja własności należącej do osób prywatnych oraz restytucja mienia gmin żydowskich	170
Roszczenia osób prywatnych – uwagi ogólne	172
Reprywatyzacja, a w tle stosunki polsko-izraelskie	175
Sprawa restytucji mienia gmin żydowskich	179
Polsko-izraelska współpraca gospodarcza w dziedzinie wojskowości	180
Rządowy Program Strategiczny „Huzar”	180
Współpraca wojskowa między przemysłami zbrojeniowymi Polski i Izraela. Nowe otwarcie	188
Na pograniczu gospodarki i świata przestępczego	190
Afera stalowa	191
Art-B	191
Colloseum	196
Rozdział czwarty. Stosunki kulturalno-naukowe	199
Podstawy prawne	199
Dwustronne porozumienia regulujące kontakty w dziedzinie kultury i nauki	199
Porozumienia w sprawie współpracy naukowej, ze szczególnym uwzględnieniem współpracy w dziedzinie rolnictwa	202

Polska kultura w Izraelu	203
Instytucje promujące polską kulturę w Izraelu	203
Organizacje ziomkowskie	207
Towarzystwa Przyjaźni Izraelsko-Polskiej	209
Funkcjonowanie umów o miastach partnerskich	211
Prasa i literatura polska w Izraelu	211
Międzynarodowe Targi Książki w Jerozolimie	215
Polska muzyka w Izraelu	215
Polski teatr i kino w Izraelu	217
Sztuki wizualne	218
Kultura żydowska i izraelska w Polsce	219
Instytucje i organizacje promujące kulturę izraelską w Polsce	220
Towarzystwo Przyjaźni Polsko-Izraelskiej	221
Literatura izraelska w Polsce	222
Międzynarodowe Targi Książki w Warszawie	229
Izraelski teatr, film, muzyka i sztuka w Polsce	231
Muzeum Historii Żydów Polskich	235
Geneza	235
Polityczne wsparcie projektu budowy Muzeum	236
Finansowanie projektu	238
Konkurs na budynek Muzeum	239
Festiwal Kultury Żydowskiej	240
Festiwal Dialogu Czterech Kultur	243
Dni Izraela	243
Sprawiedliwi Wśród Narodów Świata	245
Kontrowersje. Freski Brunona Schulza	249
Współpraca naukowa	252
Kooperacja ośrodków naukowych	252
Katedra Polska na Uniwersytecie Hebrajskim	254
Polsko-Izraelskie Towarzystwo Zdrowia Psychicznego	256
Współpraca Polski z Centrum Współpracy Międzynarodowej izraelskiego MSZ – MASHAV	257
Dialog polsko-izraelski na salach wykładowych i salonach politycznych	259
Rozdział piąty. Współpraca w zakresie edukacji	265
Podstawy prawne	265
Działalność placówek edukacyjnych	268
Publiczne i niepubliczne instytucje zajmujące się edukacją w Polsce	268
Publiczne i niepubliczne instytucje zajmujące się edukacją w Izraelu	270
Instytut Pamięci w Lohamei Hagetaot	271
Instytut Pamięci Holokaustu Massua	271
Działalność Polsko-Izraelskiej Komisji Podręcznikowej	272
Żydzi, ich losy oraz stosunki polsko-żydowskie i polsko-izraelskie w podręcznikach szkolnych w Polsce	274
Polska i Polacy w izraelskich podręcznikach szkolnych	278

Formy polsko-izraelskiej współpracy w dziedzinie edukacji	282
Edukacja w miejscach wspólnej pamięci – Auschwitz miejscem nauki	282
Szkolna i pozaszkolna edukacja o Auschwitz i Holokauście w Polsce	284
Czy w Auschwitz można manifestować tożsamość narodową?	286
Problem izraelskich pielgrzymek do Polski	289
Geneza	289
Przygotowania	290
Program podróży do „Polski Holokaustu”	291
Marsz Żywych	292
Koncepcja ideologiczna i pedagogiczna	293
Program realizowany w ramach corocznego Marszu Żywych	294
Polacy na Marszu	295
Ewolucja Marszu Żywych na wybranych przykładach	300
Międzynarodowa debata wokół Marszu Żywych i innych pielgrzymek izraelskiej młodzieży do Polski	306
Religia obywatelska	306
Koncepcja enklawy według Mary Douglas – obserwacje Jackiego Feldmana	314
Krytyka podróży izraelskiej młodzieży do miejsc pamięci oraz Marszu Żywych jako szczególnej formy ich czczenia	316
„Listy o Zagładzie” z Polską w tle	318
Zwiastun zmian	320
Polsko-izraelskie spotkania młodzieży	320
Wybrane przykłady inicjatyw edukacyjnych	321
Seminaria dwustronne i trójstronne	321
 Rozdział szósty. Stosunki polsko-izraelskie w latach 2006–2009	325
Stosunki polityczne	325
Stosunki gospodarczo-handlowe	333
Współpraca przemysłów zbrojeniowych	335
Problem reprivatyzacji	335
Stosunki kulturalno-naukowe	336
Polsko-izraelskie kontakty naukowe	336
Polsko-izraelskie relacje w dziedzinie kultury	337
Współpraca w zakresie edukacji	342
 Aneksy	345
Wykaz osób, z którymi zostały przeprowadzone wywiady	345
Wykaz umów i innych dokumentów regulujących stosunki między Rzeczpospolitą Polską a Państwem Izrael	348
Placówki dyplomatyczne Rzeczypospolitej Polskiej w Izraelu i Państwa Izrael w Polsce	350
Bibliografia	351
Indeks osób	359
Spis tabel	367